

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๓

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของนายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๖ (๑) หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผู้ถูกร้อง มีหนังสือกระทรวงการต่างประเทศลับมาก ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๓/๒๓๕๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ กราบเรียนนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการดำเนินการกับปัญหาความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา ซึ่งในข้อ ๒.๔ ปรากฏข้อความส่วนหนึ่งว่า “โดยการเร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของพันตำรวจโท ทักษิณฯ ที่ยังค้างค้างอยู่”

คดีนี้ผู้ร้องเห็นว่า ข้อความในหนังสือที่ผู้ถูกร้องทำถึงนายกรัฐมนตรี โดยมีแนวทางการดำเนินการตามข้อ ๒.๔ ที่เสนอให้มีการเร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของพันตำรวจโท ทักษิณฯ ที่ยังค้างค้างอยู่ นั้น ย่อมเข้าลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารไปก้าวก่ายการทำหน้าที่ของข้าราชการฝ่ายตุลาการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ (๑)

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ฯลฯ” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำที่เป็นการขัดกัน

แห่งผลประโยชน์ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่ง
การเป็นสมาชิกเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง
ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมกระทำการตามที่บัญญัติไว้ และมาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “นายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีจะกระทำการใดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๖ มิได้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่
ในการบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ” สำหรับการบริหารราชการ
ของกระทรวงการต่างประเทศนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุง
กระทรวง ทบวง กรม และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๒
บัญญัติให้กระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศ และราชการอื่นตามที่
ได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศหรือส่วนราชการที่สังกัด
กระทรวงการต่างประเทศ จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนี้ กระทรวงการต่างประเทศจึงมีอำนาจ
หน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบาย
ของรัฐบาล ในการปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับราชการต่างประเทศดังกล่าว
ย่อมต้องมีการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้ง
เสนอแนะแนวทางการดำเนินการให้แก่รัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหา รวมทั้งมาตรการในการเยียวยาปัญหา
ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง กรณีที่ผู้ถูกร้อง
ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจัดทำแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับราชการต่างประเทศ
ตามหนังสือฉบับที่ผู้ร้องอ้างดังกล่าวโดยมีข้อความที่เป็นประเด็นแห่งคดีนี้ เห็นได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของ
การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในฐานะผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการ
ต่างประเทศ ที่จะเสนอแนะแนวทางให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารใช้อำนาจทางบริหาร
ในการกำกับและติดตามการดำเนินงานของข้าราชการในหน่วยงานราชการซึ่งสังกัดฝ่ายบริหารที่มีหน้าที่
เกี่ยวข้องด้วยการให้ความร่วมมือไม่ว่าจะเป็นด้านข้อมูลหรือการปฏิบัติการ และในการนี้นายกรัฐมนตรี
ได้เห็นชอบตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอแนะและมีคำสั่งให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
แจ้งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติร่วมกันด้วยตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ลับมาก ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๒/ล ๑๓๐๕๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยไม่ปรากฏรายชื่อ
หน่วยงานของฝ่ายตุลาการตามคำสั่งชี้แจงของผู้ถูกร้อง ส่วนในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีนั้น รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๗ บัญญัติรับรองไว้ว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล และผู้พิพากษา และตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เมื่อไม่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงอื่นใดให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่าผู้ถูกร้องมีการกระทำที่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงองค์การที่ใช้อำนาจตุลาการ ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศปรากฏข้อความในหนังสือกระทรวงการต่างประเทศดังกล่าว จึงมีลักษณะเป็นการดำเนินการภายในของส่วนราชการฝ่ายบริหารซึ่งกระทำขึ้นระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับนายกรัฐมนตรีเท่านั้น มิได้เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติในหน้าที่ประจำของข้าราชการตุลาการแต่อย่างใด จึงฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ (๑) ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบ มาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๖ (๑)

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ